

Vergaderjaar 2018–2019

35 095 XVI

Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI) voor het jaar 2018 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

A.	Artikelsgewijze toelichting bij het wetsvoorstel	1
B.	Begrotingstoelichting	3
1.	Leeswijzer	3
2.	Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties	3
3.	Het beleid	6
4.	De niet-beleidsartikelen	23
5.	Financieel Beeld Zorg	28

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikel 1

De begrotingsstaten, die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2018 wijzigingen aan te brengen in de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

Tevens wordt in onderdeel B een actueel beeld gegeven van de uitgaven behorend tot het Budgettair Kader Zorg (BKZ) in het jaar 2018.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
H.M. de Jonge

De Minister voor Medische Zorg,
B.J. Bruins

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1. LEESWIJZER

De mutaties in deze suppletoire begroting bestaan uit herschikkingen binnen de begrotingsuitgaven, overboekingen van en naar andere begrotingshoofdstukken, financieringsverschuivingen en middelen die ten laste of ten gunste van het generale beeld aan de begroting van VWS worden toegevoegd of vrijvallen.

De gepresenteerde cijfers sluiten aan bij de Najaarsnota 2018, die de Minister van Financiën aan de Tweede Kamer aanbiedt.

Om de leesbaarheid van de toelichting op de beleidsartikelen te bevorderen zijn de volgende uitgangspunten toegepast:

- Naast de beleidsmatig relevante mutaties worden de mutaties toegelicht als het totale mutatiebedrag voor de uitgaven en ontvangsten op de instrumenten binnen een subartikelonderdeel hoger is dan € 2,5 miljoen. Het totale mutatiebedrag is de som van de mutaties bij de Miljoenennota en de overige mutaties 2^e suppletoire begroting. Eveneens kunnen bedragen onder deze norm worden toegelicht indien politiek relevant.
- Voor wat betreft de verplichtingenmutaties wordt per artikel enkel het saldo weergegeven. In een enkel geval wordt bij zeer grote verplichtingenmutaties een toelichting gegeven.

Voor wat betreft de uitgaven en ontvangsten behorend tot het Uitgaven plafond Zorg worden mutaties die groter zijn dan € 10 miljoen toegelicht.

2. OVERZICHT BELANGRIJKSTE (BELEIDSMATIGE) SUPPLETOIRE MUTATIES 2018 (NAJAARSNOTA)

Belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2018 (Najaarsnota) Bedragen x € 1.000

	Artikel	
Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting		15.261.447
Stand eerste suppletoire begroting		15.249.761
De inrichting van de uitvoering van de tegemoetkoming Q-koorts patiënten vraagt meer tijd, omdat de verwerking van medische gegevens met grote zorgvuldigheid moet worden gedaan. De voor 2018 gereserveerde middelen (€ 4,8 mln.) zijn daarom doorgeschoven naar 2019. Voorts vraagt de afwikkeling van de claim narcolepsie – Mexicaanse griepvaccin meer tijd dan voorzien omdat, in goed overleg met de belanghebbenden, een zorgvuldig proces wordt doorlopen waarbij onder meer onafhankelijke deskundigen dienen te worden geraadpleegd. De hiervoor in 2018 gereserveerde middelen (€ 5,0 mln.) zijn eveneens doorgeschoven naar 2019.	1	- 9.800
Vanwege vertraging bij de voorbereidingen om GGZ-instellingen in staat te stellen hun patiëntgegevens te ontsluiten wordt het hiervoor bestemde budget in 2018 met € 14,3 miljoen verlaagd. De middelen worden voor een groot deel doorgeschoven naar 2019.	2	- 14.300
De uitgaven aan voorlichting over het actief donorregister zijn lager dan geraamd omdat er enige tijd sprake is geweest van een mogelijk referendum over de wet. Na het niet doorgaan van het referendum zijn de verdere voorbereidingen ter hand genomen. Het budget is met € 4,4 miljoen naar beneden bijgesteld.	2	- 4.400
In 2018 is zeer beperkt gebruik gemaakt van de subsidieregeling waarmee medisch specialisten in de periode 2017–2019 worden gefaciliteerd bij de overstap naar loondienst. De resterende middelen worden doorgeschoven naar 2019 (€ 5,2 miljoen).	2	- 5.170

	Artikel	
Voor de inzet van de expertise van de specialist ouderengeneeskunde in de eerstelijns (kernteams ouderen in de wijk) en in de verbinding naar de spoedzorg wordt een bedrag van € 6 miljoen structureel via een ijklijn overgeboekt naar het Wlz-budget van de zorgkantoren.	3	– 6.000
Voor 2018 is € 10 miljoen gereserveerd voor levensbegeleiding uit de envelop «waardig ouder worden» (€ 50 miljoen). Het programma gaat later van start en de middelen worden via een kasschuif overgeheveld naar latere jaren.	3	– 10.000
De uitgaven aan de versteviging van respijtzorg en dagopvang starten later dan verwacht omdat het opstellen van plannen langer heeft geduurd dan voorzien. De middelen worden doorgeschoven naar latere jaren ten behoeve van de pilot logeerszorg en de implementatie van de adviezen van de ambassadeur respijtzorg.	3	– 6.500
Het programma Waardigheid en trots op locatie heeft als doel de kwaliteit van de verpleeghuiszorg te verbeteren. Het betreft een meevaller die voor 6,5 mln bestaat uit voorziene uitgaven in het kader van het stimuleringsprogramma. De uitgaven waren voor 2018 voorzien maar vallen in 2019. Het restantbedrag valt vrij middels herzieningen van subsidies in het kader van Waardigheid en Trots. Bij tussentijdse monitoring is gebleken dat een deel van de toegekende middelen niet benodigd is vanwege minder en goedkopere trajecten.	3	– 12.750
De uitgaven aan cliëntondersteuning starten grotendeels later dan verwacht. Voordat bepaald kan worden welke extra middelen gemeenten en zorgkantoren krijgen en waarvoor, wordt eerst onderzoek gedaan naar de behoefte en het aanbod van cliëntondersteuning. Wanneer een stevig fundament is neergezet en meer inzicht is kunnen middelen doelmatig en doeltreffend worden ingezet binnen zowel het sociaal domein als de Wlz. Voorts is € 2,7 miljoen overgeheveld naar het Gemeentefonds ten behoeve van cliëntondersteuning.	3	– 13.748
De uitgaven voor crisiszorg ouderen starten later dan verwacht. Door het doorschuiven van de middelen naar 2021 wordt het beschikbare budget in dit jaar gelijk getrokken met het beschikbare budget in de jaren daarvoor en kunnen voorgenomen uitgaven doorlopen.	3	– 3.900
De uitgavenraming voor de BIKK is op basis van de Macro Economische Verkenning (MEV) van het Centraal Planbureau (CPB) naar boven bijgesteld (€ 11,7 miljoen).	3	11.700
Het programma Huiselijk Geweld is later gestart dan gepland. Hierdoor wordt € 4,5 miljoen dit jaar niet besteed. De uitgaven voor de subsidieregeling bijzondere transitiekosten Jeugdwet vallen naar verwachting € 6 miljoen lager uit dan verwacht. Alle subsidieaanvragen voor deze regeling voor 2018 zijn inmiddels ingediend en worden momenteel beoordeeld	5	– 4.500
Als gevolg van een sterkere daling van het aantal personen dat gebruik maakt van de diverse regelingen voor voormalig verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen wordt het budget met € 7,9 miljoen naar beneden bijgesteld. Dit bedrag is een resultante van de geraamde uitgaven voor in totaal 6 wetten voor verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen.	5	– 6.000
De uitgavenraming zorgtoeslag is op basis van de actuele raming van het Centraal Planbureau naar beneden bijgesteld (€ 402,6 miljoen).	7	– 7.900
Op grond van een actualisatie van de raming van het tempo waarin de Belastingdienst de aanvragen afhandelt, is het budget voor de tegemoetkoming specifieke zorgkosten (TSZ) met € 8,5 miljoen naar boven bijgesteld.	8	8.500
Aan RIVM worden aanvullende middelen ter beschikking gesteld ten behoeve van de verbetering en vernieuwing van de informatievoorziening (€ 7,8 miljoen).	9	7.800
In verband met de komst van de EMA naar Nederland wordt momenteel gewerkt aan het realiseren van huisvesting voor deze organisatie. Hiervoor wordt aanvullend budget gereserveerd.	10	6.800
Overig		– 49.002

	Artikel	
Stand tweede suppletoire begroting 2018		14.727.991
Belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties 2018 (Najaarsnota) Bedragen x € 1.000		
	Artikel	
Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting		99.585
Stand eerste suppletoire begroting		116.084
De hogere ontvangsten worden veroorzaakt door niet geraamde ontvangsten in verband met de afrekening van in 2017 betaalde voorschotten aan het RIVM voor het Nationaal Programma Grieppreventie, het Rijksvaccinatieprogramma de invoering van de HPV-vaccinatie en de Nationale Hielprik Screening (€ 6,7 mln.) én op basis van de Subsidieregeling Publieke Gezondheid (€ 8,7 mln.). Verder is geld ontvangen in verband met de liquidatie van de Stichting Garantiefonds voor Hemofiliepatiënten. De middelen die destijds in het fonds zijn gestort worden, vermeerderd met de ontvangen rente, hiermee geretourneerd (€ 2,9 mln.). In totaal worden de ontvangsten met € 18,4 miljoen verhoogd.	1	18.356
De ontvangstenraming wordt met € 8,0 miljoen bijgesteld, dit houdt voornamelijk verband met de terugontvangen van het CIZ. Voornaamste oorzaak zijn de lagere gerealiseerde operationele kosten 2016 en 2017.	3	8.000
De ontvangstenraming wordt ten opzichte van de eerste suppletoire begroting verhoogd met € 15,0 miljoen. Dit betreft onder meer ontvangsten van agentschappen en raden voor betalingen aan SSO's (€ 9,2 miljoen) en het kernministerie (€ 3,0 miljoen). Daarnaast vallen de ontvangsten van IGJ hoger uit (€ 1,7 miljoen) en is bij het SCP sprake van ontvangsten voor externe projecten en hogere ontvangsten van departementen (€ 0,9 miljoen).	10	15.000
Overig		2.792
Stand tweede suppletoire begroting 2018		160.232

2.1 Wettelijke basis

Digitale ontsluiting Nazi-archieven

Vanwege de viering van 75 jaar vrijheid zal aan de ITS, de International Tracing Service, waarin vele Nazi-archieven zijn ondergebracht, een éénmalige bijdrage van € 100.000 worden verleend voor de digitale ontsluiting van dit omvangrijke archief voor een breed publiek van nabestaanden, professionele onderzoekers, leraren, scholieren en geïnteresseerden.

Opstartkosten nationale Dopingautoriteit

Per 1 januari 2019 wordt het ZBO Dopingautoriteit ingesteld die de taken van de nationale antidopingorganisatie op zich gaat nemen. Vooruitlopend op de goedkeuringsbrief 2019 voor het nieuwe ZBO, dient een aantal kosten/uitgaven ten behoeve van het nieuwe ZBO reeds in december van dit jaar gemaakt te worden om een goede start van het ZBO per 2019 mogelijk te maken. Hiertoe wordt een bijdrage van maximaal € 60.000,- aan Stichting ADAN verleend waarbij een eventueel overschot als saldo meegenomen wordt naar het nieuwe ZBO. Dit wordt vastgelegd in een overdrachtsdocument.

3. HET BELEID

3.1. De beleidsartikelen

Artikel 1 Volksgezondheid

Budgettaire gevolgen van beleid Artikel 1.

	Vastge- stelde begroting	Stand 1° supplettoire begroting	Mutaties 2° supplettoire begroting		Stand 2° supplettoire begroting
			Mutaties Miljoe- nennota	Overige mutaties 2° supplettoire begroting	
Verplichtingen	655.043	705.013	- 11.440	3.950	697.523
Uitgaven	669.585	686.105	- 11.440	- 12.822	661.843
Waarvan juridisch verplicht		95,5%			96,3%
1. Gezondheidsbescherming	110.257	112.511	3.796	- 2.152	114.155
<i>Subsidies</i>	<i>8.038</i>	<i>8.208</i>	<i>2.555</i>	<i>- 3.006</i>	<i>7.757</i>
Uitvoering landelijke nota gezondheidsbeleid / Nationaal Programma Preventie	8.038	7.858	2.555	- 3.006	7.407
Overig	0	350	0	0	350
<i>Oprachten</i>	<i>2.146</i>	<i>2.730</i>	<i>- 129</i>	<i>- 130</i>	<i>2.471</i>
Aanschaf Jodiumtabletten	0	0	0	0	0
Overig	2.146	2.730	- 129	- 130	2.471
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	<i>99.481</i>	<i>100.972</i>	<i>1.948</i>	<i>1.007</i>	<i>103.927</i>
Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit	81.380	81.873	1.300	0	83.173
RIVM: wettelijke taken en beleidsondersteuning zorgbreed	16.101	17.858	300	1.381	19.539
Overig	2.000	1.241	348	- 374	1.215
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Overig	0	0	0	0	0
<i>Bijdragen aan medeoverheden</i>	<i>592</i>	<i>601</i>	<i>- 578</i>	<i>- 23</i>	<i>0</i>
College voor de toelating van gewasbeschermingsmid- delen en biociden	114	123	- 111	- 12	0
Lokaal verbinden	208	208	- 197	- 11	0
Overig	270	270	- 270	0	0
2. Ziektepreventie	484.829	487.736	- 18.445	- 5.675	463.616
<i>Subsidies</i>	<i>251.363</i>	<i>246.929</i>	<i>- 5.645</i>	<i>- 3.480</i>	<i>237.804</i>
Ziektepreventie	15.118	18.684	- 9.820	520	9.384
RIVM: Regelingen publieke en seksuele gezondheid	210.245	210.245	3.560	- 2.400	211.405
Niet Invasieve Prenatale Test (NIPT)	26.000	18.000	615	- 1.600	17.015
<i>Oprachten</i>	<i>7.738</i>	<i>7.738</i>	<i>- 7.321</i>	<i>0</i>	<i>417</i>
(Vaccin)onderzoek	7.427	7.427	- 7.427	0	0
Overig	311	311	106	0	417
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	<i>224.732</i>	<i>232.073</i>	<i>- 5.501</i>	<i>- 2.195</i>	<i>224.377</i>
RIVM: Opdrachtverlening Centra	224.732	232.073	- 5.501	- 2.195	224.377
<i>Bijdragen aan medeoverheden</i>	<i>996</i>	<i>996</i>	<i>22</i>	<i>0</i>	<i>1.018</i>
Overig	996	996	22	0	1.018
3. Gezondheidsbevordering	56.028	67.146	2.077	- 5.949	63.274
<i>Subsidies</i>	<i>35.769</i>	<i>47.009</i>	<i>1.673</i>	<i>- 3.820</i>	<i>44.862</i>
Preventie van schadelijk middelengebruik (alcohol, drugs en tabak)	8.077	9.167	1.400	0	10.567
Gezonde leefstijl en gezond gewicht	13.958	13.958	4.270	0	18.228
Letselpreventie	4.294	4.196	100	0	4.296
Bevordering kwaliteit en toegankelijkheid zorg	5.038	5.088	111	0	5.199
Bevordering van seksuele gezondheid	2.772	7.722	61	- 3.378	4.405
Overig	1.630	6.878	- 4.269	- 442	2.167

	Vastgestelde begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting		Stand 2 ^e suppletoire begroting
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting	
<i>Opdrachten</i>	4.687	6.325	64	- 1.602	4.787
Heroinbehandeling op medisch voorschrift	3.100	3.100	0	0	3.100
Communicatie verhoging leeftijdsgrenzen alcohol en tabak	1.060	0	0	0	0
Overig	527	3.225	64	- 1.602	1.687
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	693	368	13	- 381	0
Overig	693	368	13	- 381	0
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	246	141	5	- 146	0
Overig	246	141	5	- 146	0
<i>Bijdragen aan medeoverheden</i>	14.633	13.303	322	0	13.625
Heroinbehandeling op medisch voorschrift	13.559	13.303	314	0	13.617
Overig	1.074	0	8	0	8
4. Ethiek	18.471	18.712	1.132	954	20.798
<i>Subsidies</i>	17.421	17.421	363	954	18.738
Abortusklinieken	15.755	15.755	326	1.000	17.081
Beleid Medische Ethiek	1.666	1.666	37	- 46	1.657
<i>Opdrachten</i>	336	336	5	0	341
Overig	336	336	5	0	341
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	714	955	764	0	1.719
CIBG: Uitvoeringstaken medische ethiek	714	955	764	0	1.719
Ontvangsten	8.403	8.403	0	18.356	26.759
Bestuurlijke boetes	5.400	5.400	0	0	5.400
Overig	3.003	3.003	0	18.356	21.359

Toelichting mutaties 2^e suppletoire begroting

2. Ziektepreventie

Subsidies

Ziektepreventie

De inrichting van de uitvoering van de tegemoetkoming Q-koorts patiënten vraagt meer tijd, omdat de verwerking van medische gegevens met grote zorgvuldigheid moet worden gedaan. De voor 2018 gereserveerde middelen (€ 4,8 miljoen) zijn daarom doorgeschoven naar 2019. Voorts vraagt de afwikkeling van de claim narcolepsie – Mexicaanse griepvaccin meer tijd dan voorzien omdat, in goed overleg met de belanghebbenden, een zorgvuldig proces wordt doorlopen waarbij onder meer onafhankelijke deskundigen dienen te worden geraadpleegd. De voor 2018 gereserveerde middelen (€ 5,0 miljoen) zijn eveneens doorgeschoven naar 2019. Voor het Digitaal dossier Jeugdgezondheidszorg is extra geld nodig voor de ICT-ondersteuning voor toestemming uitwisseling persoonsgegevens Rijksvaccinatieprogramma (RVP) als gevolg van de AVG (€ 0,5 miljoen). Per saldo wordt het budget voor ziektepreventie verlaagd met € 9,3 miljoen.

Opdrachten

(Vaccin)onderzoek

Zoals in de VWS-begroting 2018 is gemeld wordt het vaccinonderzoek (€ 5,8 miljoen) en het onderzoek naar alternatieven voor dierproeven (€ 1,7 miljoen) uitgevoerd door de projectdirectie Antonie van Leeuwenhoekterrein (Pd ALT). Het budget (in totaal € 7,4 miljoen) is daartoe overgeboekt naar artikel 10 apparaatsuitgaven.

Bijdragen aan agentschappen

RIVM: Opdrachtverlening Centra

De uitgaven voor de aanpassing van het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) zijn – rekening houdende met de daling van het geboortecohort, nieuwe vaccinprijzen en de uitbreiding van het RVP met de Meningokokken W-vaccinatie – per saldo € 6,4 miljoen lager dan waar eerder rekening mee was gehouden. Voorts is door de demissionaire staat in 2017 van het kabinet vertraging opgetreden in de uitbreiding van de neonatale hielprikscreening. Hierdoor komt € 2,2 miljoen van de gereserveerde middelen niet tot besteding in 2018. Beide hiervoor genoemde budgetten, die niet in 2018 tot besteding zijn gekomen, van per saldo € 8,6 miljoen zijn door middel van een kasschuif ingezet voor de financiering van de maternale kinkhoestvaccinatie en de rotavirusvaccinatie in de periode 2019 tot en met 2023. Tot slot valt de loonbijstelling deels incidenteel vrij doordat voor het RIVM vaste tarieven zijn vastgesteld voor 2018 (€ 0,7 miljoen).

3. Gezondheidsbevordering

Subsidies

Gezonde leefstijl en gezond gewicht

In het regeerakkoord zijn middelen gereserveerd voor de verschillende acties binnen het Nationaal Preventieakkoord. Deze worden onder andere ingezet voor gezonde leefstijl en gezond gewicht. Bij eerste suppletoire begroting 2018 zijn de middelen abusievelijk geboekt op de post overige subsidies. Met deze mutatie komen de middelen (€ 4,3 miljoen) op de goede plek te staan.

Bevordering van seksuele gezondheid

Het overleg met een brede coalitie van veldpartijen voor het opstellen van een plan voor «Preventie en ondersteuning bij onbedoelde (tiener)zwan-gerschappen» (TK 32 279, nr. 123) heeft veel tijd gekost. De hiervoor gereserveerde middelen komen daarom in 2018 deels niet tot besteding (€ 2,6 miljoen). De middelen worden daarom doorgeschoven. Verder zijn budgetten overgeheveld naar artikel 4 (€ 0,6 miljoen) voor de uitvoering van het plan op Caribisch Nederland en voor het opstellen van een programmavoorstel door ZonMw én naar het onderdeel Ziektepreventie voor een projectsubsidie aan Rutgers (€ 0,2 miljoen.). In totaal wordt het budget verlaagd met € 3,3 miljoen.

Overig

Bij eerste suppletoire begroting 2018 zijn de regeerakkoordmiddelen om in te zetten op de verschillende acties binnen het Nationaal Preventieakkoord abusievelijk geboekt op de post Overig. Dit wordt nu gecorrigeerd. Het gaat om € 4,3 miljoen.

Ontvangsten

Overig

De hogere ontvangsten worden veroorzaakt door niet geraamde ontvangsten in verband met de afrekening van in 2017 betaalde voorschotten aan het RIVM voor het Nationaal Programma Grieppreventie, het Rijksvaccinatieprogramma de invoering van de HPV-vaccinatie en de Nationale Hiehprik Screening (€ 6,7 miljoen) én op basis van de Subsidieregeling Publieke Gezondheid (€ 8,7 miljoen).

Verder is geld ontvangen in verband met de liquidatie van de Stichting Garantiefonds voor Hemofiliepatiënten. De middelen die destijds in het fonds zijn gestort worden, vermeerderd met de ontvangen rente, hiermee geretourneerd (€ 2,9 miljoen). In totaal worden de ontvangsten met € 18,4 miljoen verhoogd.

Artikel 2 Curatieve zorg

Budgettaire gevolgen van beleid Artikel 2.

Begrotingsuitgaven (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting		Stand 2 ^e suppletoire begroting
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting	
Verplichtingen	3.054.882	3.002.287	536.306	- 9.795	3.528.798
Uitgaven	3.523.559	3.508.478	- 14.901	- 30.917	3.462.660
Waarvan juridisch verplicht (%)		99,5%			99,7%
1. Kwaliteit en veiligheid	213.790	203.045	- 3.898	- 17.736	181.411
<i>Subsidies</i>	<i>195.300</i>	<i>181.903</i>	<i>- 3.556</i>	<i>- 13.894</i>	<i>164.453</i>
IKNL en NKI	52.466	52.466	0	0	52.466
Zwangerschap en geboorte	5.323	5.323	0	- 1.546	3.777
Registratie en uitwisseling zorggegevens (PALGA)	3.648	3.648	0	0	3.648
Ontsluiten patiëntgegevens ziekenhuizen	47.875	47.875	- 9.200	- 5.204	33.471
Stimuleren E health en versterken inzet ICT GGZ	25.000	10.700	0	0	10.700
Nederlandse transplantatie stichting	3.705	3.744	0	137	3.881
Orgaandonatie en transplantatie	6.781	5.746	0	697	6.443
Expertisefunctie zintuigelijk gehandicapten	21.967	21.967	0	0	21.967
Antibioticaresistentie	10.000	10.000	0	- 2.700	7.300
Basisondersteuning Research Prinses Maxima Centrum	4.114	4.114	0	0	4.114
Subsidieregeling Borstvergroting transgenders	4.200	0	0	0	0
Overig	10.221	16.320	5.644	- 5.278	16.686
<i>Oprachten</i>	<i>7.510</i>	<i>12.203</i>	<i>- 912</i>	<i>- 3.354</i>	<i>7.937</i>
Kwaliteitsbeleid Paramedische zorg	1.000	780	0	0	780
Voorwaardelijke Toelating	720	720	0	0	720
Publiekscampagne orgaandonatie	1.800	8.300	0	- 4.400	3.900
Overig	3.990	2.403	- 912	1.046	2.537
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	<i>7.284</i>	<i>7.569</i>	<i>489</i>	<i>- 407</i>	<i>7.651</i>
aCBG	2.700	2.700	0	- 725	1.975
CIBG: Donorregister	2.440	2.440	0	1.156	3.596

	Vastgestelde begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting		Stand 2 ^e suppletoire begroting
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting	
Overig	2.144	2.429	489	- 838	2.080
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	3.696	1.370	81	- 81	1.370
Beschikbaarheid Medische producten	2.000	0	44	- 44	0
Overig	1.696	1.370	37	- 37	1.370
2. Toegankelijkheid en betaalbaarheid van de zorg	3.254.455	3.247.624	- 2.321	- 18.652	3.226.651
<i>Subsidies</i>	41.448	42.219	1.827	- 13.245	30.801
Sluitende aanpak verwarde personen	13.524	13.384	420	- 3.847	9.957
Eerstelijns gezondheidscentra in VINEX-gebieden	2.000	2.000	0	0	2.000
Kwaliteitsgelden Wijkverpleging	1.400	1.400	0	0	1.400
Uitvoering wet verplichte GGZ	905	905	0	- 600	305
Vertrouwenspersoon in de ggz	6.541	6.541	0	0	6.541
Suïcidepreventie	4.040	4.040	0	0	4.040
Subsidieregeling Borstvergroting transgenders	0	2.100	0	- 2.000	100
Overig	13.038	11.849	1.407	- 6.798	6.458
<i>Bekostiging</i>	3.184.683	3.184.683	831	- 1.134	3.184.380
Rijksbijdrage Zorgverzekeringsfonds voor financiering van verzekerden 18-	2.695.900	2.695.900	0	0	2.695.900
Rijksbijdrage dempen premie ten gevolgen van HLZ	451.000	451.000	0	0	451.000
Zorg illegalen en andere onverzekerbare vreemdelingen	37.783	37.783	831	- 1.134	37.480
<i>Opdrachten</i>	20.725	16.630	- 6.141	- 4.573	5.916
Kwaliteit, veiligheid, doelmatigheid hulpmiddelen	3.200	2.661	0	- 1.836	825
Tolkenvoorziening huisartsen – statushouders	2.805	2.805	0	- 2.500	305
Publiekscampagne Depressie	1.000	0	0	0	0
Pilot Inbedding Psychosociale zorg bij somatische aandoeningen	4.000	4.000	0	0	4.000
Overig	9.720	7.164	- 6.141	- 237	786
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	1.569	2.459	1.030	1.400	4.889
CIBG: WPG/GVS/APG	1.569	2.459	1.030	1.400	4.889
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	6.030	1.633	132	- 1.100	665
ZonMW: gepast gebruik genees- en hulpmiddelen	6.030	1.633	0	- 968	665
Overig	0	0	132	- 132	0
3. Ondersteuning van het stelsel	55.314	57.809	- 8.682	5.471	54.598
<i>Subsidies</i>	4.607	7.272	- 5.002	477	2.747
Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen	1.243	1.268	27	- 170	1.125
Overgang integrale tarieven medisch-specialistische zorg	2.720	5.360	- 5.170	0	190
Overig	644	644	141	647	1.432
<i>Bekostiging</i>	0	0	0	0	0
Afwikkeling algemene kas ZFW	0	0	0	0	0
<i>Inkomensoverdrachten</i>	22.056	22.076	0	5.350	27.426
Overgangsregeling FLO/VUT ouderenregeling ambulancpersoneel	21.950	21.950	0	0	21.950
Schadevergoeding Erasmus MC	0	0	0	4.750	4.750
Overig	106	126	0	600	726
<i>Opdrachten</i>	4.544	5.244	62	- 285	5.021
Risicoverevening	1.927	1.927	27	- 180	1.774
Uitvoering zorgverzekeringstelsel	508	1.208	7	0	1.215
Overig	2.109	2.109	28	- 105	2.032
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	15.815	13.980	304	- 387	13.897
CJIB: Onverzekerden en wanbetalers	15.815	13.980	304	- 387	13.897
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	4.075	5.020	90	397	5.507
SVB: Onverzekerden	3.600	3.020	79	717	3.816
Overig	475	2.000	11	- 320	1.691

	Vastgestelde begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting		Stand 2 ^e suppletoire begroting
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting	
<i>Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken</i>	4.217	4.217	- 4.136	- 81	0
VenJ: Bijdrage C2000	4.217	4.217	- 4.136	- 81	0
Ontvangsten	1.053	1.053	0	1.412	2.465
Wanbetalers en onverzekerden	0	0	0	736	736
Overig	1.053	1.053	0	676	1.729

Toelichting mutaties 2^e suppletoire begroting

1. Kwaliteit en Veiligheid

Subsidies

Ontsluiten patiëntgegevens ziekenhuizen

Vanwege vertraging bij de voorbereidingen om GGZ-instellingen in staat te stellen hun patiëntgegevens te ontsluiten is de raming van de uitgaven hiervoor in 2018 met € 14,4 miljoen naar beneden bijgesteld.

Antibioticaresistentie

De regionale zorgnetwerken ABR bevinden zich nog in een opstartfase. Hierdoor komen de middelen die we hiervoor hebben geraamd nog niet volledig tot uitputting. Naar verwachting zijn de regionale zorgnetwerken ABR vanaf 1 mei 2019 volledig operationeel. Het budget voor 2018 wordt met € 2,7 miljoen verlaagd.

Opdrachten

Publiekscampagne orgaandonatie

Er is enige tijd sprake geweest van een mogelijk referendum over de nieuwe donorwet. Na het niet doorgaan van het referendum is in het communicatieplan over het actief donorregister de fasering van het project en de precieze invulling meer in detail uitgewerkt. Het budget voor 2018 is dientengevolge met € 4,4 miljoen naar beneden bijgesteld.

2. Toegankelijkheid en betaalbaarheid van de zorg

Subsidies

Sluitende aanpak verwarde personen

In 2018 is beperkt gebruik gemaakt van de subsidieregeling waarmee financiële belemmeringen om medisch noodzakelijke zorg aan onverzekerde personen te verlenen, worden weggenomen. De regeling is ingezet ter ondersteuning van de aanpak van personen met verward gedrag. Het aantal aanvragen blijft achter bij de ramingen. Hierdoor vallen de uitgaven naar verwachting ruim € 3 miljoen lager uit.

Overig

Er is sprake van lagere uitgaven dan geraamd. Deze vrijval wordt voor een bedrag van € 3,8 miljoen veroorzaakt door een gewijzigd kasritme van diverse activiteiten (naast de subsidieregeling) die worden uitgevoerd om te komen tot een sluitende aanpak voor personen met verward gedrag. De uitgaven zullen in latere jaren plaatsvinden. De rest van de vrijval wordt veroorzaakt door diverse kleine mutaties.

Opdrachten

Tolkenvoorziening huisartsen – statushouders

Er wordt minder van de voorziening gebruik gemaakt dan voorzien. Het budget is daarom met € 2,5 miljoen naar beneden bijgesteld.

Overig

Er is sprake van lagere uitgaven dan geraamd. Dit hangt onder meer samen met de uitgestelde inwerkingtreding van de wet verplichte ggz. De werkzaamheden rondom de invoering van deze wet zijn hierdoor vertraagd. Voor de uitvoering van deze werkzaamheden was er in 2018 nog een bedrag beschikbaar van 2,5 miljoen dat nu wordt doorgeschoven naar 2019. Daarnaast is in 2018 een bedrag van € 2,1 miljoen overgeheveld naar artikel 4 voor de uitvoering door ZonMw van een pilot naar aanpassingsstoornissen. Ten slotte worden er nog lagere uitgaven verwacht op diverse kleine posten.

3. Ondersteuning van het stelsel

Subsidies

Overgang integrale tarieven medisch-specialistische zorg

In 2018 is zeer beperkt gebruik gemaakt van de subsidieregeling waarmee medisch specialisten in de periode 2017–2019 worden gefaciliteerd bij de overstap naar loondienst. De resterende middelen worden doorgeschoven naar 2019 (€ 5,2 miljoen).

Inkomensoverdrachten

Schadevergoeding Erasmus MC

Bij de bepaling van de omvang van de schadevergoeding die eerder aan Erasmus MC is uitbetaald, is bepaald dat Erasmus MC de schade dient te beperken door aanspraak te maken op de garantieregeling bij de NZa. Hiervoor is een bedrag van € 5,9 miljoen in mindering gebracht op de schadevergoeding. Uiteindelijk is het beroep dat Erasmus MC heeft kunnen doen op de garantieregeling lager uitgevallen en is het verschil van € 4,75 miljoen conform afspraak alsnog vergoed door het Ministerie van VWS.

Bijdrage aan andere begrotingshoofdstukken

VenJ: Bijdrage C2000

Deze middelen zijn structureel overgeboekt naar het Ministerie van Justitie en Veiligheid voor de jaarlijkse VWS-bijdrage aan de exploitatiekosten C2000 (€ 4,2 miljoen).

Artikel 3 Langdurige zorg en ondersteuning

Budgettaire gevolgen van beleid Artikel 3.

Begrotingsuitgaven (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting		Stand 2 ^e suppletoire begroting
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting	
Verplichtingen	4.003.091	3.950.387	7.829	948.071	4.906.287
Uitgaven	3.935.770	3.988.106	- 12.271	- 51.929	3.923.906
Waarvan juridisch verplicht (%)		98,3%			98,5%
1. Participatie en zelfredzaamheid van mensen met beperkingen	129.325	177.331	- 25.797	- 34.443	117.091
<i>Subsidies</i>	<i>44.871</i>	<i>80.396</i>	<i>- 25.619</i>	<i>- 30.810</i>	<i>23.967</i>
Movisie	7.247	7.247	0	0	7.247
Volwaardig meedoen	0	0	0	0	0
Sociale werkplaatsen	2.575	2.575	0	0	2.575
Ondersteuning vrijwilligers	1.023	1.023	0	0	1.023
Mezzo	2.200	2.200	0	0	2.200
Zorg en ondersteuning bij onbedoelde zwangerschap	1.531	1.531	0	0	1.531
Waardig ouder worden	0	31.000	- 15.824	- 12.214	2.962
Opvang slachtoffers loverboys	0	4.000	0	- 1.225	2.775
Onafhankelijke cliëntondersteuning	0	15.000	- 9.248	- 4.500	1.252
Brede aanpak LVB, daklozen en zwerfjongeren	0	1.000	0	- 250	750
Gratis VOG	0	500	0	0	500
Overig	30.295	14.320	- 547	- 12.621	1.152
<i>Oprachten</i>	<i>84.454</i>	<i>96.935</i>	<i>- 178</i>	<i>- 178</i>	<i>- 3.633</i>
Bovenregionaal gehandicaptenvervoer	61.854	61.854	850		62.704
Evaluatie Wmo 2015	2.000	0	0		0
Categorale opvang slachtoffers mensenhandel	800	800	0	- 600	200
Doventolk en luisterend oor	14.267	15.317	0		15.317
Waardig ouder worden	0	10.300	0		10.300
Aanpak Laaggeletterdheid	2.000	575	0		575
Brede aanpak LVB, daklozen en zwerfjongeren	0	1.000	0	- 1.000	0
Gratis VOG	0	2.950	0		2.950
Overig	3.533	4.139	- 1.028	- 2.033	1.078
<i>Bijdragen aan medeoverheden</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Overig	0	0	0	0	0
2. Zorgdragen voor langdurige zorg tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten	3.806.445	3.810.775	13.526	- 17.486	3.806.815
<i>Subsidies</i>	<i>123.669</i>	<i>113.385</i>	<i>- 2.354</i>	<i>- 22.368</i>	<i>88.663</i>
Vilans	4.754	4.907	0	268	5.175
Centrum Consultatie en Expertise (CCE)	11.210	11.322	889	0	12.211
InVoorZorg! (IVZ)	2.151	2.151	0	- 1.200	951
Joodse en Indische instellingen	2.265	2.264	0	0	2.264
Palliatieve zorg	24.691	32.664	0	- 2.240	30.424
Dementie	3.412	3.412	0	0	3.412
Waardigheid en trots	35.291	31.944	0	- 12.750	19.194
Programma gehandicaptenzorg	4.000	5.326	0	790	6.116
Kennisinfrastructuur	9.000	3.743	350	- 2.541	1.552
Overig	26.895	15.652	- 3.593	- 4.695	7.364
<i>Bekostiging</i>	<i>3.582.900</i>	<i>3.590.300</i>	<i>11.700</i>	<i>0</i>	<i>3.602.000</i>
Bijdrage in de kosten van kortingen (BIKK)	3.582.900	3.590.300	11.700	0	3.602.000
<i>Inkomensoverdrachten</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Overig	0	0	0	0	0
<i>Oprachten</i>	<i>3.413</i>	<i>7.227</i>	<i>47</i>	<i>2.188</i>	<i>9.462</i>
Overig	3.413	7.227	47	2.188	9.462
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

	Vastgestelde begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting		Stand 2 ^e suppletoire begroting
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting	
CIBG: Opdrachtgeverschap	0	0	0	0	0
Overig	0	0	0	0	0
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	<i>96.463</i>	<i>99.863</i>	<i>4.133</i>	<i>2.694</i>	<i>106.690</i>
Uitvoeringskosten SVB pgb trekkingsrechten	36.800	39.800	0	0	39.800
Centrum Indicatiestelling Zorg	59.663	59.963	3.424	2.344	65.731
Overig	0	100	709	350	1.159
Ontvangsten	3.441	3.441	0	8.000	11.441
Overig	3.441	3.441	0	8.000	11.441

Toelichting mutaties 2^e suppletoire begroting

Het verplichtingenbudget wordt met € 955,9 miljoen verhoogd in verband met het vastleggen van de verplichting voor de rijksbijdrage Wlz die in 2019 van start gaat.

1. Participatie en zelfredzaamheid van mensen met beperkingen

Subsidies

Waardig ouder worden

Waardig ouder worden bestaat uit diverse programma's. De middelen zijn geboekt onder Subsidies (posten Waardig ouder worden, Overig en Palliatieve zorg) en Opdrachten (post Waardig ouder worden). De uitvoering van enkele (onderdelen van) programma's start later dan verwacht. Om die reden is het budget met in totaal € 28 miljoen verlaagd.

Onafhankelijke cliëntondersteuning

Voor onafhankelijke cliëntondersteuning starten de uitgaven voor een deel later dan verwacht. In 2018 wordt een fundament onder de aanpak gelegd. Dit fundament bestaat onder andere uit een tweetal onderzoeken naar de behoefte en het aanbod van cliëntondersteuning. Op basis van dit fundament kunnen middelen meer doelmatig en doeltreffend worden ingezet. Daarnaast heeft een overboeking naar het Gemeentefonds plaatsgevonden om het koploperprogramma van gemeenten te ondersteunen. In totaal wordt het budget met € 13,8 miljoen verlaagd.

Overig

Zie ook toelichting onder Waardig ouder worden. Daarnaast zijn de uitgaven voor een aantal andere activiteiten lager dan eerder voorzien. In totaal wordt het budget verlaagd met € 13,2 miljoen.

2. Zorgdragen voor langdurige zorg tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten

Subsidies

Waardigheid en trots

Uitgaven voor het stimuleringsprogramma Waardigheid en Trots op locatie vinden later plaats dan eerder voorzien. Hierdoor valt in 2018 naar verwachting € 12,8 miljoen vrij. Daarnaast is bij tussentijdse afwikkeling gebleken dat een deel van de middelen die beschikbaar waren -door minder en goedkopere trajecten- niet nodig bleken.

Overig

Dit betreft voornamelijk technische mutaties van subsidies naar Bijdragen aan ZBO's en RWT's en naar Opdrachten. In totaal wordt het budget met € 8,3 miljoen verlaagd.

Bijdragen aan ZBO's/RWT's

Centrum indicatiestelling zorg

Er zijn aanvullende middelen nodig voor het creëren van extra capaciteit gericht op structurele daling van de werkvoorraad, het borgen van doorlooptijden en het verbeteren van de kwaliteitsprestaties. Het budget wordt daarom verhoogd met € 5,7 miljoen.

Ontvangsten

De ontvangstenraming wordt met € 8,0 miljoen bijgesteld, dit houdt voornamelijk verband met de terugontvangen gelden van het CIZ. Voornaamste oorzaak hiervoor zijn de lagere gerealiseerde operationele kosten 2016 en 2017.

Artikel 4 Zorgbreed beleid

Budgettaire gevolgen van beleid Artikel 4.

Begrotingsuitgaven (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting		Stand 2 ^e suppletoire begroting
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting	
Verplichtingen	946.178	855.078	190.249	158.746	1.204.073
Uitgaven	1.094.983	1.129.171	35.832	- 10.254	1.154.749
Waarvan juridisch verplicht (%)		95,7%			97%
1. Positie cliënt	26.110	28.418	5.408	1.224	35.050
<i>Subsidies</i>	<i>19.893</i>	<i>19.429</i>	<i>438</i>	<i>- 756</i>	<i>19.111</i>
Patiënten- en gehandicaptenorganisaties	19.893	19.318	0	- 325	18.993
Overig	0	111	438	- 431	118
<i>Opdrachten</i>	<i>6.217</i>	<i>8.989</i>	<i>4.970</i>	<i>1.980</i>	<i>15.939</i>
Ondersteuning cliëntorganisaties	3.847	3.847	0	0	3.847
Overig	2.370	5.142	4.970	1.980	12.092
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Overig	0	0	0	0	0

	Vastgestelde begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting		Stand 2 ^e suppletoire begroting
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting	
2. Opleidingen, beroepenstructuur en arbeidsmarkt	512.678	512.165	8.820	- 1.028	519.957
<i>Subsidies</i>	491.226	490.726	10.912	- 5.708	495.930
Stageplaatsen zorg / Stagefondsen	112.000	112.000	0	0	112.000
Publieke Gezondheidszorgopleidingen	21.000	21.000	0	0	21.000
Vaccinatie stageplaatsen zorg	4.700	4.700	0	0	4.700
Opleiding tot verpleegkundig specialist/physician assistant	32.800	32.800	0	- 7.252	25.548
Opleidingsplaatsen jeugd ggz	1.500	1.500	0	0	1.500
Kwaliteitsimpuls personeel ziekenhuiszorg	200.000	200.000	0	0	200.000
Versterking regionaal onderwijs- en arbeidsmarktbeleid	11.500	11.500	0	0	11.500
Arbeidsmarktagenda (sectorbreed)	25.000	25.000	0	0	25.000
Arbeidsmarktagenda (verpleeghuizen)	67.500	67.500	0	0	67.500
Verpleegkundige vervolgoedingen in een veranderend zorglandschap	8.000	8.000	0	0	8.000
Overig	7.226	6.726	10.912	1.544	19.182
<i>Oprachten</i>	9.509	9.496	- 2.327	- 420	6.749
Opleidingen & beroepenstructuur	5.000	5.000	0	0	5.000
Overig	4.509	4.496	- 2.327	- 420	1.749
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	10.204	11.943	196	5.139	17.278
CIBG: Bijdrage voor onder andere UZI-register, BIG-register en SVB-Z	9.704	11.443	196	5.139	16.778
RIVM: opleiding publiekegezondheidssector en kosten van ziekten	500	500	0	0	500
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	1.739	0	39	- 39	0
ZiNL: sectie Zorgberoepen en opleidingen	1.739	0	39	- 39	0
3. Kwaliteit, transparantie en kennisontwikkeling	203.812	236.200	3.796	- 12.435	227.561
<i>Subsidies</i>	40.679	49.565	- 6.170	- 12.492	30.903
Nivel	5.122	5.122	0	0	5.122
Programma Innovatie en zorgvernieuwing	11.857	19.162	- 1.089	- 10.773	7.300
Nictiz	5.500	5.500	200	0	5.700
Transparantie kwaliteit van zorg	5.000	14.750	- 4.450	- 1.800	8.500
Rechtmatige zorg	1.395	1.395	0	0	1.395
Overig	11.805	3.636	- 831	81	2.886
<i>Oprachten</i>	5.442	5.587	575	124	6.286
Programma Innovatie en zorgvernieuwing	1.314	1.714	- 232	- 500	982
Verminderen ervaren regeldruk	345	2.745	0	0	2.745
Rechtmatige zorg	374	374	0	0	374
Overig	3.409	754	807	624	2.185
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	9.644	18.412	186	1.200	19.798
CIBG: WTZi en JMV	3.790	3.340	0	1.200	4.540
Overig	5.854	15.072	186	0	15.258
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	148.047	162.636	9.205	- 1.267	170.574
ZonMw: programmering	148.047	162.636	9.205	- 1.267	170.574
Overig	0	0	0	0	0
4. Inrichten uitvoeringsactiviteiten	233.654	237.497	15.483	- 5.375	247.605
<i>Subsidies</i>	0	0	4.900	1.700	6.600
Duurzaamheid zorg	0	0	4.900	1.700	6.600
<i>Oprachten</i>	456	545	6	- 25	526
Uitvoering Wtgc	0	0	0	0	0
Overig	456	545	6	- 25	526
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	233.168	235.452	10.577	- 7.050	238.979
CAK	120.844	122.632	2.999	- 2.591	123.040

	Vastgestelde begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting		Stand 2 ^e suppletoire begroting
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting	
NZa	58.755	58.431	1.293	- 350	59.374
Zorginstituut Nederland	50.749	51.789	6.222	- 3.859	54.152
CSZ	2.820	2.600	63	- 250	2.413
Overig	0	0	0	0	0
<i>Bijdragen aan medeoverheden</i>	<i>0</i>	<i>1.500</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>1.500</i>
Overig	0	1.500	0	0	1.500
<i>Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken</i>	<i>30</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
EZ: ACM	0	0	0	0	0
Overig	30	0	0	0	0
5. Zorg, welzijn en jeugdzorg op Caribisch Nederland	118.729	114.891	2.325	7.360	124.576
<i>Bekostiging</i>	<i>118.729</i>	<i>114.891</i>	<i>2.325</i>	<i>7.360</i>	<i>124.576</i>
Zorg en welzijn	118.729	114.891	2.325	7.360	124.576
Overig	0	0	0	0	0
6. Voorkomen oneigenlijk gebruik en aanpak fraude	0	0	0	0	0
<i>Subsidies</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Overig	0	0	0	0	0
<i>Opdrachten</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Overig	0	0	0	0	0
Ontvangsten	68.860	73.460	- 2.500	3.230	74.190
Wanbetalers en onverzekerden	64.002	68.602	- 2.500	1.230	67.332
Overig	4.858	4.858	0	2.000	6.858

Toelichting mutaties 2^e suppletoire begroting

1. Positie cliënt

Opdrachten

Overig

Voor de campagnes: Werken in de Zorg, Nix18, Zorg van Nu, Rookvrij Opgroeien en Een tegen Eenzaamheid is budget overgeheveld vanuit andere artikelen. In totaal gaat dit om € 7 miljoen.

2. Opleidingen, beroepenstructuur en arbeidsmarkt

Subsidies

Opleiding tot verpleegkundig specialist/physician assistant.

Het budget is met € 7,2 miljoen verlaagd. Dit hangt voor € 5,1 miljoen samen met een overboeking naar het instrument Bijdragen aan agent-schappen omdat het CIBG in 2018 de begroting heeft herijkt. Deze viel hoger uit dan de oorspronkelijke begroting omdat kosten eerder niet goed werden toegerekend naar de verschillende CIBG-producten.

Overig

Het budget is met € 12,4 miljoen verhoogd als gevolg van diverse bijstellingen van ramingen en hogere uitgaven dan eerder voorzien.

Opdrachten

Overig

Het budget is met € 2,7 miljoen verlaagd ten gevolge van lagere uitgaven dan eerder voorzien.

Bijdragen aan agentschappen

CIBG: Bijdrage voor onder andere UZI-register, BIG-register en SVB-Z

Het CIBG heeft in 2018 de begroting herijkt. Deze viel hoger uit dan de oorspronkelijke begroting omdat kosten eerder niet goed werden toegerekend naar de verschillende CIBG-producten. Het budget is daarom met € 5,1 miljoen verhoogd. Hiertoe zijn middelen overgeboekt vanaf het instrument Subsidies.

3. Kwaliteit, transparantie en kennisontwikkeling

Subsidies

Programma Innovatie en zorgvernieuwing

Dit betreft een mutatie van € 9,8 miljoen ten behoeve van een tender in het kader van het eHealth luik in de Seed Capital regeling. Deze regeling wordt uitgevoerd door RVO. Daarnaast zijn er diverse kleinere technische mutaties gedaan (€ 2,1 miljoen). In totaal is het budget met € 11,9 miljoen verlaagd.

Transparantie kwaliteit van zorg

Een aantal acties rond Uitkomstgerichte zorg vergen een langere aanlooperperiode dan voorzien. Zo is het creëren van draagvlak in het veld een intensief proces en is de juridische vormgeving en uitwerking van (subsidie)regelingen complex. Ook kunnen uitvoerende organisaties voor de activiteiten niet per direct capaciteit beschikbaar stellen dan wel inkopen. De € 3 miljoen die hierdoor niet tot besteding komt, wordt overgeheveld naar de jaren vanaf 2019. Daarnaast zijn voor de uitvoering van activiteiten binnen dit artikelonderdeel middelen overgeheveld naar Opdrachten (€ 0,5 miljoen) en Bijdragen ZBO's/RWT's (ZonMw € 0,8 miljoen) en naar artikelonderdeel 4 Inrichten uitvoeringsactiviteiten (Zorginstituut Nederland € 2,0 miljoen).

Bijdragen aan ZBO's/RWT's

ZonMw: programmering

Zoals in de eerste suppletore begroting 2018 is aangekondigd zijn de middelen voor het programma Maatschappelijke diensttijd aangepast op basis van het aantal gehonoreerde projecten (€ 6,4 miljoen). Verder is vanuit artikel 2 Curatieve zorg € 3,8 miljoen overgeheveld voor de uitbreiding van het actieprogramma «lokale initiatieven mensen met verward gedrag». Tot slot is ruimte opgetreden doordat de liquiditeitsprognose van ZonMw lager was dan de beschikbare budgetten op de VWS-begroting. Dit komt veelal doordat programma's later starten (€ 2,3 miljoen). Per saldo is het budget verhoogd met € 7,9 miljoen.

4. Inrichten uitvoeringsactiviteiten

Subsidies

Duurzaamheid zorg

Vanuit het VWS-programma duurzame zorg is voor 2018 een subsidieregeling opgezet. Deze subsidie stimuleert zorginstellingen energiebesparende maatregelen te nemen en duurzame energie te gebruiken. Ter bekostiging van de maatregelen en de uitvoering van de subsidieregeling is vanuit de klimaatenvelpe van het Ministerie van EZK € 5 miljoen beschikbaar gesteld. Tussen 16 juli en 1 september 2018 kon subsidie worden aangevraagd. De subsidieregeling is in deze tijd voor € 1,7 miljoen overtekend. In de klimaatenvelpe van EZK is geen financiële ruimte voor een aanvullende claim. VWS wil de aanvragen die niet zijn gehonoreerd vanwege de overtekening, alsnog honoreren.

5. Zorg, welzijn en jeugdzorg op Caribisch Nederland

Bekostiging

Zorg en Welzijn

Tijdens de afronding van de onderhandelingen tussen het ziekenhuis op Bonaire en het Zorgverzekeringskantoor Caribisch Nederland over het zorgcontract is afgesproken om het budget voor het ziekenhuis op te hogen met € 2,5 miljoen per jaar met terugwerkende kracht vanaf het jaar 2017 (in totaal € 5 miljoen in 2018). Daarnaast zijn er extra incidentele kosten gemaakt als gevolg van orkaan Irma en de beschadiging van het ziekenhuis op Sint-Maarten, waardoor patiënten zijn behandeld in o.a. Curaçao en Aruba (€ 1,2 miljoen in totaal). Ten slotte is het budget verhoogd als gevolg van o.a. loonbijstelling (€ 2,4 miljoen), terug ontvangsten van jeugdsubsidies en een bijdrage vanuit de regeerakkoordmiddelen voor de preventie van en ondersteuning bij onbedoelde zwangerschappen. In totaal wordt het budget verhoogd met € 9,7 miljoen.

Artikel 5 Jeugd

Budgettaire gevolgen van beleid Artikel 5.

Begrotingsuitgaven (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting		Stand 2 ^e suppletoire begroting
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting	
Verplichtingen	90.135	133.516	819	- 11.966	122.369
Uitgaven	90.135	133.516	819	- 11.966	122.369
Waarvan juridisch verplicht (%)		64,9%			80,9%
3. Effectief en efficiënt werkend jeugdstelsel	90.135	133.516	819	- 11.966	122.369
<i>Subsidies</i>	<i>79.689</i>	<i>107.889</i>	<i>1.445</i>	<i>- 4.092</i>	<i>105.242</i>
Schippersinternaten	18.907	18.907	415	0	19.322
Participatie	1.447	1.447	27	49	1.523
Kennis, beleidsinformatie en kindermishandeling	18.924	17.124	- 84	122	17.162
Jeugdhulp	21.108	16.108	663	1.737	18.508
Transitie jeugd	19.303	54.303	424	- 6.000	48.727
<i>Opdrachten</i>	<i>8.961</i>	<i>24.327</i>	<i>- 655</i>	<i>- 7.909</i>	<i>15.763</i>

	Vastgestelde begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting		Stand 2 ^e suppletoire begroting
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting	
Kennis, beleidsinformatie en kindermishandeling	2.223	12.371	- 247	- 7.909	4.215
Jeugdhulp	6.205	11.111	- 415	0	10.696
Transitie jeugd	0	217	0	0	217
Overig	533	628	7	0	635
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	<i>1.277</i>	<i>1.277</i>	<i>25</i>	<i>0</i>	<i>1.302</i>
Overig	1.277	1.277	25	0	1.302
<i>Bijdragen aan medeoverheden</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>35</i>	<i>35</i>
Overig	0	0	0	35	35
<i>Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken</i>	<i>208</i>	<i>23</i>	<i>4</i>	<i>0</i>	<i>27</i>
Overig	208	23	4	0	27
Ontvangsten	4.508	4.508	0	0	4.508
Laagdrempelige ondersteuning opvoeden en opgroeien	4.423	4.423	0	0	4.423
Effectief en efficiënt werkend jeugdstelsel	0	0	0	0	0
Noodzakelijke en passende zorg	85	85	0	0	85

Toelichting mutaties 2^e suppletoire begroting

3. Effectief en efficiënt werkend jeugdstelsel

Subsidies

Transitie jeugd

De uitgaven voor de subsidieregeling bijzondere transitiekosten Jeugdwet vallen naar verwachting € 6 miljoen lager uit dan verwacht. Alle subsidieaanvragen voor deze regeling voor 2018 zijn inmiddels ingediend en worden momenteel beoordeeld.

Opdrachten

Kennis, beleidsinformatie en kindermishandeling

Het programma Huiselijk Geweld is later gestart dan gepland. Hierdoor wordt € 4,5 miljoen dit jaar niet besteed. Verder heeft VWS bijgedragen aan diverse projecten, met name op het terrein van de aanpak van kindermishandeling. Dit is gepaard gegaan met de nodige budgettaire overhevelingen. In totaal is het budget met € 8,1 miljoen naar beneden bijgesteld.

Artikel 6 Sport en bewegen

Budgettaire gevolgen van beleid Artikel 6.

Begrotingsuitgaven (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting		Stand 2 ^e suppletoire begroting
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting	
Verplichtingen	125.320	64.235	5.435	9.050	78.720

	Vastge- stelde begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting		Stand 2 ^e suppletoire begroting
			Mutaties Miljoe- nennota	Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting	
Uitgaven	136.135	87.380	5.435	- 4.010	88.805
Waarvan juridisch verplicht (%)		97,5%			98,1%
1. Passend sport- en beweegaanbod	75.553	18.777	4.040	- 5.470	17.347
<i>Subsidies</i>	17.191	15.066	2.833	- 3.945	13.954
Gehandicaptensport	1.781	1.781	39	- 220	1.600
Verantwoord sporten en bewegen	297	792	7	0	799
Sport en bewegen in de buurt	7.514	4.714	2.620	- 3.950	3.384
Stimuleren van een veiliger sportklimaat	7.599	7.779	167	225	8.171
<i>Bekostiging</i>	2.500	2.500	0	0	2.500
Compensatie van betaalde energiebelasting	0	0	0	0	0
Energiebesparing en duurzame energie	2.500	2.500	0	0	2.500
<i>Opdrachten</i>	175	940	2	- 55	887
Sport en bewegen in de buurt	175	940	2	- 55	887
<i>Bijdragen aan medeoverheden</i>	48.600	270	1.069	- 1.335	4
Sport en bewegen in de buurt	48.600	270	1.069	- 1.335	4
<i>Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken</i>	7.087	1	136	- 135	2
Energiebesparing en verduurzaming	7.087	1	136	- 135	2
2. Uitblinken in sport	51.877	61.877	1.207	- 2.874	60.210
<i>Subsidies</i>	38.602	48.602	848	- 1.129	48.321
Topsportevenementen	7.478	7.478	164	- 1.094	6.548
Topsportprogramma's	29.577	39.372	650	0	40.022
Dopingbestrijding	1.547	1.752	34	- 35	1.751
<i>Inkomensoverdrachten</i>	13.045	13.045	359	- 1.780	11.624
Stipendiumregeling	13.045	13.045	359	- 1.780	11.624
<i>Bijdragen aan (inter)nationale organisaties</i>	230	230	0	35	265
Dopingbestrijding	230	230	0	35	265
3. Borgen van innovatie, kennisontwikkeling en kennisdeling	8.705	6.726	188	75	6.989
<i>Subsidies</i>	8.334	6.429	183	- 5	6.607
Kennis als fundament	8.334	6.429	183	- 5	6.607
<i>Opdrachten</i>	309	235	4	80	319
Kennis als fundament	309	235	4	80	319
<i>Bijdragen aan (inter)nationale organisaties</i>	0	0	0	0	0
Overig	0	0	0	0	0
<i>Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken</i>	62	62	1	0	63
Overig	62	62	1	0	63
4. Sport verenigt Nederland	0	0	0	4.259	4.259
<i>Subsidies</i>	0	0	0	4.259	4.259
Vitale sportaanbieders	0	0	0	2.400	2.400
Topsportevenementen	0	0	0	1.094	1.094
Overig	0	0	0	765	765
Ontvangsten	740	740	0	0	740
Overig	740	740	0	0	740

Artikel 7 Oorlogsgetroffenen en Herinnering Tweede Wereldoorlog

Budgettaire gevolgen van beleid Artikel 7.

Begrotingsuitgaven (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting	Stand 1° suppletoire begroting	Mutaties 2° suppletoire begroting		Stand 2° suppletoire begroting
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2° suppletoire begroting	
Verplichtingen	272.798	23.077	7.285	- 10.984	19.378
Uitgaven	272.798	272.673	7.285	- 12.400	267.558
Waarvan juridisch verplicht (%)		99,2%			99,5%
1. De zorg- en dienstverlening aan verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen WOII en de herinnering aan WO II	23.788	23.663	510	- 2.500	21.673
<i>Subsidies</i>	<i>22.957</i>	<i>22.832</i>	<i>504</i>	<i>- 2.500</i>	<i>20.836</i>
Nationaal Comité 4 en 5 mei	4.947	4.947	0	0	4.947
Nationale herinneringscentra	1.811	1.811	0	0	1.811
Collectieve Erkenning Indisch Nederland	1.600	1.600	0	0	1.600
Namenmonument	800	800	0	0	800
Zorg- en dienstverlening	6.500	6.500	0	- 1.000	5.500
Overig	7.299	7.174	504	- 1.500	6.178
<i>Bekostiging</i>	<i>400</i>	<i>400</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>400</i>
Overig	400	400	0	0	400
<i>Opdrachten</i>	<i>407</i>	<i>407</i>	<i>6</i>	<i>0</i>	<i>413</i>
Overig	407	407	6	0	413
<i>Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken</i>	<i>24</i>	<i>24</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>24</i>
Overig	24	24	0	0	24
2. Pensioenen en uitkeringen voor verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen WO II	249.010	249.010	6.775	- 9.900	245.885
<i>Inkomensoverdrachten</i>	<i>235.786</i>	<i>235.786</i>	<i>6.484</i>	<i>- 7.900</i>	<i>234.370</i>
Wetten en regelingen verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen	235.786	235.786	6.484	- 7.900	234.370
Overig	0	0	0	0	0
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	<i>13.224</i>	<i>13.224</i>	<i>291</i>	<i>- 2.000</i>	<i>11.515</i>
SVB	10.221	10.221			10.221
PUR	1.934	1.934			1.934
Overig	1.069	1.069	291	- 2.000	- 640
Ontvangsten	901	901	0	0	901
Overig	901	901	0	0	901

Artikel 8 Tegemoetkoming specifieke kosten

Budgettaire gevolgen van beleid Artikel 8.

Begrotingsuitgaven (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting	Stand 1° suppletoire begroting	Mutaties 2° suppletoire begroting		Stand 2° suppletoire begroting
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2° suppletoire begroting	
Verplichtingen	5.247.149	5.010.006	- 400.757	8.429	4.617.678
Uitgaven	5.249.091	5.011.948	- 402.600	8.429	4.617.777

	Vastgestelde begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting		Stand 2 ^e suppletoire begroting
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting	
Waarvan juridisch verplicht		100%			100%
<i>Inkomensoverdrachten</i>	5.249.091	5.011.948	- 402.600	8.429	4.617.777
1. Zorgtoeslag	5.209.700	4.974.400	- 402.600	0	4.571.800
2. Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten (Wtcg)	1.942	99	0	- 71	28
3. Tegemoetkoming specifieke zorgkosten	37.449	37.449	0	8.500	45.949
Ontvangsten	0	0	0	0	0
Overig	0	0	0	0	0

Toelichting mutaties 2^e suppletoire begroting

Inkomensoverdrachten

Zorgtoeslag

De uitgavenraming zorgtoeslag is op basis van de actuele raming van het Centraal Planbureau naar beneden bijgesteld (€ 402,6 miljoen).

Tegemoetkoming specifieke zorgkosten

Op grond van een actualisatie van de raming van het tempo waarin de Belastingdienst de aanvragen afhandelt, is het budget met € 8,5 miljoen naar boven bijgesteld.

4. DE NIET-BELEIDSARTIKELLEN

Artikel 9 Algemeen

Budgettaire gevolgen van beleid Artikel 9.

Begrotingsuitgaven (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting		Stand 2 ^e suppletoire begroting
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting	
Verplichtingen	33.140	41.825	- 2.315	14.486	53.996
Uitgaven	33.140	41.825	- 2.315	14.486	53.996
1. Internationale samenwerking	4.671	4.706	- 250	- 35	4.421
<i>Oprachten</i>	0	0	0	0	0
Overig	0	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan (inter)nationale organisaties</i>	4.671	3.827	- 250	- 35	3.542
World Health Organization	3.868	2.989	0	0	2.989
Overig	803	838	- 250	- 35	553
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	0	879	0	0	879
Overig	0	879	0	0	879
3. Eigenaarsbijdrage RIVM	18.469	32.119	- 2.065	14.521	44.575

	Vastgestelde begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting		Stand 2 ^e suppletoire begroting
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting	
<i>Bekostiging</i>	0	0	0	0	0
Eigenaarsbijdrage RIVM	0	0	0	0	0
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	18.469	32.119	- 2.065	14.521	44.575
Eigenaarsbijdrage RIVM	18.469	23.469	- 2.697	7.280	28.052
Eigenaarsbijdrage aCBG	0	350	632	3.466	4.448
Eigenaarsbijdrage CIBG	0	8.300	0	3.775	12.075
4. Begrotingsreserve achterborg WFZ-garanties	10.000	5.000	0	0	5.000
<i>Garanties</i>	10.000	5.000	0	0	5.000
Overig	10.000	5.000	0	0	5.000
Ontvangsten	0	0	632	0	632
Overig	0	0	632	0	632

Toelichting mutaties 2^e suppletoire begroting

3. Eigenaarsbijdrage RIVM

Bijdragen aan agentschappen

Eigenaarsbijdrage RIVM

De eigenaarsbijdrage aan de RIVM neemt ten opzichte van de eerste suppletoire begroting per saldo toe met € 4,6 miljoen. Enerzijds is er sprake van een verlaging van de bijdrage met € 3,1 miljoen, die samenhangt met een herschikking van het budget van de projectdirectie Antonie van Leeuwenhoekterrein (zie ook artikel 10). Anderzijds worden door de eigenaar middelen ter beschikking gesteld ten behoeve van de verbetering en vernieuwing van de informatievoorziening (€ 7,8 miljoen).

Eigenaarsbijdrage aCBG

Om de ICT systemen op orde te brengen en te houden voert het aCBG een aantal projecten uit in 2018. Hierbij worden onder meer ook investeringen gedaan om te voldoen aan aangescherpte wet- en regelgeving. Daarnaast heeft het aCBG in haar tariefstelling 2018 geen rekening kunnen houden met de in juni 2018 afgesloten CAO voor Rijksambtenaren. Het budget wordt opgehoogd met € 4,1 miljoen.

Eigenaarsbijdrage CIBG

Deze mutatie houdt verband met een bijdrage vanuit de eigenaar voor de afschrijvingskosten die niet vanuit het Eigen Vermogen van het CIBG bekostigd kunnen worden (€ 2,4 miljoen). Een vermogensmutatie is niet conform de Regeling Agentschappen. Dit wordt nu bij uitzondering eenmalig toegestaan om zo de problematiek uit het verleden op te lossen. Om er zeker van te zijn dat de problematiek verleden tijd is, is er afgesproken dat komend voorjaar een doorlichting van het CIBG wordt uitgevoerd. Daarnaast is sprake van een reservering in verband met hogere kosten als gevolg van de herijkte begroting die niet kunnen worden doorberekend (€ 1,4 miljoen). Dit leidt tot een verhoging van het budget met € 3,8 miljoen.

Artikel 10 Apparaatsuitgaven

Budgettaire gevolgen van beleid Artikel 10.

Apparaatsuitgaven (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting		Stand 2 ^e suppletoire begroting
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting	
Verplichtingen	272.248	320.833	33.175	26.525	380.533
Uitgaven	272.473	326.408	33.175	13.909	373.492
– Personele uitgaven	215.617	247.198	8.429	– 9.276	246.351
<i>waarvan eigen personeel</i>	<i>206.486</i>	<i>233.889</i>	<i>1.888</i>	<i>– 10.494</i>	<i>225.283</i>
<i>waarvan externe inhuur</i>	<i>5.700</i>	<i>9.878</i>	<i>5.234</i>	<i>2.348</i>	<i>17.460</i>
<i>waarvan overige personele uitgaven</i>	<i>3.431</i>	<i>3.431</i>	<i>1.307</i>	<i>– 1.130</i>	<i>3.608</i>
– Materiële uitgaven	56.856	79.210	24.746	23.185	127.141
<i>waarvan ICT</i>	<i>6.965</i>	<i>7.021</i>	<i>1.806</i>	<i>944</i>	<i>9.771</i>
<i>waarvan bijdrage SSO's</i>	<i>28.578</i>	<i>43.469</i>	<i>11.705</i>	<i>9.255</i>	<i>64.429</i>
<i>waarvan overige materiële uitgaven</i>	<i>21.313</i>	<i>28.720</i>	<i>11.235</i>	<i>12.986</i>	<i>52.941</i>
Ontvangsten	11.679	23.578	12.239	2.779	38.596
Overig	11.679	23.578	12.239	2.779	38.596

Nadere uitsplitsing apparaatsuitgaven (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting		Stand 2 ^e suppletoire begroting
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting	
Totaal apparaatsuitgaven Ministerie van VWS	272.473	326.408	33.175	13.909	373.492
Personele uitgaven kerndepartement	128.897	158.526	5.664	– 2.183	162.007
<i>waarvan eigen personeel</i>	<i>121.385</i>	<i>147.804</i>	<i>– 834</i>	<i>– 2.049</i>	<i>144.921</i>
<i>waarvan inhuur externen</i>	<i>4.826</i>	<i>8.036</i>	<i>5.211</i>	<i>651</i>	<i>13.898</i>
<i>waarvan overige personele uitgaven</i>	<i>2.686</i>	<i>2.686</i>	<i>1.287</i>	<i>– 785</i>	<i>3.188</i>
Materiële uitgaven kerndepartement	37.203	56.469	25.618	12.134	94.221
<i>waarvan ICT</i>	<i>3.319</i>	<i>4.532</i>	<i>1.992</i>	<i>– 132</i>	<i>6.392</i>
<i>waarvan bijdrage SSO's</i>	<i>24.332</i>	<i>39.098</i>	<i>12.391</i>	<i>6.556</i>	<i>58.045</i>
<i>waarvan overige materiële uitgaven</i>	<i>9.552</i>	<i>12.839</i>	<i>11.235</i>	<i>5.710</i>	<i>29.784</i>
Personele uitgaven inspecties	68.204	69.624	2.152	– 7.557	64.219
<i>waarvan eigen personeel</i>	<i>66.935</i>	<i>67.905</i>	<i>2.118</i>	<i>– 8.700</i>	<i>61.323</i>
<i>waarvan inhuur externen</i>	<i>524</i>	<i>974</i>	<i>14</i>	<i>1.488</i>	<i>2.476</i>
<i>waarvan overige personele uitgaven</i>	<i>745</i>	<i>745</i>	<i>20</i>	<i>– 345</i>	<i>420</i>
Materiële uitgaven inspecties	15.481	15.565	– 335	10.689	25.919
<i>waarvan ICT</i>	<i>2.961</i>	<i>1.550</i>	<i>0</i>	<i>1.341</i>	<i>2.891</i>
<i>waarvan bijdrage SSO's</i>	<i>3.950</i>	<i>3.950</i>	<i>– 335</i>	<i>2.685</i>	<i>6.300</i>
<i>waarvan overige materiële uitgaven</i>	<i>8.570</i>	<i>10.065</i>	<i>0</i>	<i>6.663</i>	<i>16.728</i>
Personele uitgaven SCP en raden	18.516	19.048	613	464	20.125
<i>waarvan eigen personeel</i>	<i>18.166</i>	<i>18.180</i>	<i>604</i>	<i>255</i>	<i>19.039</i>
<i>waarvan externe inhuur</i>	<i>350</i>	<i>868</i>	<i>9</i>	<i>209</i>	<i>1.086</i>
<i>waarvan overige personele uitgaven</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Materiële uitgaven SCP en raden	4.172	7.176	– 537	362	7.001
<i>waarvan ICT</i>	<i>685</i>	<i>939</i>	<i>– 186</i>	<i>– 265</i>	<i>488</i>
<i>waarvan bijdrage SSO's</i>	<i>296</i>	<i>421</i>	<i>– 351</i>	<i>14</i>	<i>84</i>
<i>waarvan overige materiële uitgaven</i>	<i>3.191</i>	<i>5.816</i>	<i>0</i>	<i>613</i>	<i>6.429</i>

Toelichting mutaties 2^e suppletoire begroting

Personele uitgaven kerndepartement

De geraamde personele uitgaven van het kerndepartement zijn sinds de eerste suppletoire begroting met € 3,5 miljoen naar boven bijgesteld. Dit is het saldo van een afname van de geraamde uitgaven ten behoeve van eigen personeel (€ 2,9 miljoen) en een toename van de geraamde uitgaven voor externe inhuur (€ 5,9 miljoen) en voor overige personele uitgaven (€ 0,5 miljoen). Per saldo komt de bijstelling nagenoeg overeen met de loonbijstelling voor de personele uitgaven kerndepartement (€ 3,5 miljoen).

Op grond van een herschikking van het apparaatsbudget van de projectdirectie Antonie van Leeuwenhoekterrein staan tegenover lagere dan eerder geraamde uitgaven voor eigen personeel (-/- € 4,9 miljoen) hogere uitgaven voor externe inhuur (€ 1,6 miljoen) en hogere materiële uitgaven (zie onder Materiële uitgaven kerndepartement). Daarnaast is sprake van een groot aantal andere mutaties die per saldo leiden tot lagere uitgaven voor eigen personeel.

De hogere uitgaven voor externe inhuur hangen zoals gezegd samen met de herschikking van het budget voor het Antonie van Leeuwenhoekterrein (€ 1,6 miljoen). Daarnaast is onder meer sprake van hogere uitgaven voor inschakeling van de Landsadvocaat (€ 1,2 miljoen) en zijn in verband met externe inhuur gereserveerde middelen voor een ICT-project bij de Dienst Uitvoering Subsidies Instellingen (€ 1,250 miljoen) en het programma tegen eenzaamheid (€ 1,124 miljoen) herschikt.

Materiële uitgaven kerndepartement

De materiële uitgaven van het kerndepartement laten vanaf de eerste suppletoire begroting een toename zien van € 37,8 miljoen. Dit is de som van hogere geraamde uitgaven voor ICT (€ 1,9 miljoen), bijdrage SSO's (€ 18,9 miljoen) en overige materiële uitgaven (€ 16,9 miljoen). Tegenover hogere uitgaven voor SSO's (€ 9,9 miljoen) staan ontvangsten van buitendiensten voor SSC-ICT, HIS, FMH en ECO&P (€ 9,2 miljoen). Daarnaast is sprake van hogere uitgaven voor de inrichting van tijdelijke huisvesting voor de EMA (€ 6,8 miljoen).

De hogere overige materiële uitgaven hangen grotendeels samen met de herschikking van het budget van de projectdirectie Antonie van Leeuwenhoekterrein vanuit het opdrachtgeversbudget op artikel 1 (€ 7,4 miljoen), het eigenaarsbudget op artikel 9 (€ 3,1 miljoen) en de personele uitgaven (€ 1,6 miljoen). Daarnaast leidt de verbetering van laboratoria tot hogere uitgaven (€ 4 miljoen).

Personele en materiële uitgaven inspecties

De geraamde personele uitgaven van de IGJ zijn sinds de eerste suppletoire begroting met € 5,4 miljoen neerwaarts bijgesteld. De materiële uitgaven van de IGJ laten vanaf de eerste suppletoire begroting een toename zien van € 10,4 miljoen.

De per saldo toename (€ 4,9 miljoen) hangt samen met de loonbijstelling (€ 1,9 miljoen), een afrekening van het CIBG over 2017 en 2018 (€ 1,7 miljoen) en hogere uitgaven voor ICT (€ 1,3 miljoen). Tegenover de hogere uitgaven staan hogere ontvangsten (€ 1,7 miljoen).

De overige mutaties hangen voor een groot deel samen met een herschikking van apparaatsbudgetten op grond van de verwachting dat met name de uitgaven voor eigen personeel (–/– € 8,7 miljoen) lager uitvallen, terwijl de uitgaven voor externe inhuur (€ 1,6 miljoen), bijdrage SSO's (€ 2,7 miljoen) en overige materiële uitgaven (€ 5,0 miljoen) hoger zijn dan eerder geraamd.

Personele en materiële uitgaven SCP en raden

De geraamde personele uitgaven van SCP en raden zijn sinds de eerste supplettoire begroting met € 1,1 miljoen naar boven bijgesteld. De geraamde materiële uitgaven zijn sinds de eerste supplettoire begroting nauwelijks gewijzigd.

Ontvangsten

De ontvangstenraming wordt ten opzichte van de eerste supplettoire begroting verhoogd met € 15,0 miljoen. Dit betreft onder meer ontvangsten van agentschappen en raden voor betalingen aan SSO's (€ 9,2 miljoen) en het kernministerie (€ 3,0 miljoen). Daarnaast vallen de ontvangsten van IGJ hoger uit (€ 1,7 miljoen) en is bij het SCP sprake van ontvangsten voor externe projecten en hogere ontvangsten van departementen (€ 0,9 miljoen).

Artikel 11 Nominaal en onvoorzien

Budgettaire gevolgen van beleid Artikel 11.

Begrotingsuitgaven (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting	Stand 1 ^e supplettoire begroting	Mutaties 2 ^e supplettoire begroting		Stand 2 ^e supplettoire begroting
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2 ^e supplettoire begroting	
Verplichtingen	- 16.181	64.176	- 90.584	27.269	861
Uitgaven	- 16.222	64.151	- 90.584	27.269	836
Loonbijstelling	0	69.286	- 65.258	- 4.028	0
– waarvan programma	0	69.286	- 65.258	- 4.028	0
– waarvan apparaat	0	0	0	0	0
Prijsbijstelling	9.887	11.812	- 2.326	- 9.486	0
– waarvan programma	7.872	9.797	- 2.326	- 7.471	0
– waarvan apparaat	2.015	2.015	0	- 2.015	0
Onvoorzien	0	0	0	0	0
Taakstelling	- 26.109	- 16.947	- 23.000	40.783	836
– waarvan programma	- 26.109	- 16.947	- 23.000	40.783	836
– waarvan apparaat	0	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0
Overig	0	0	0	0	0

Toelichting mutaties 2^e supplettoire begroting

Loonbijstelling

De loonbijstelling is toebedeeld aan de diverse instrumenten in de begroting (€ 69,3 miljoen).

Prijsbijstelling

De prijsbijstelling is toebedeeld aan de diverse instrumenten in de begroting (€ 11,8 miljoen).

Taakstelling

De taakstellende onderuitputting is gerealiseerd. Deze bedroeg 41 miljoen. Hiervoor zijn meevallers ingezet die zich gedurende het lopende begrotingsjaar voordeden.

5. FINANCIËEL BEELD ZORG

1. Inleiding

Deze paragraaf geeft een actueel beeld van de zorguitgaven in het lopende jaar. De gepresenteerde cijfers sluiten aan bij de Najaarsnota 2018, die de Minister van Financiën aan de Tweede Kamer aanbiedt.

In deze paragraaf worden alleen de nieuwe mutaties toegelicht. Deze nieuwe mutaties betreffen de bijstellingen ten opzichte van de standen die zijn opgenomen in de ontwerpbegroting 2019.

Dit deel van de 2^e suppletoire begroting 2018 bestaat uit de volgende paragrafen:

1. Inleiding
2. Ontwikkeling van het Uitgavenplafond zorg en de plafondtoets 2018
3. Verticale ontwikkeling van de zorguitgaven en -ontvangst 2018

2. Ontwikkeling van het Uitgavenplafond zorg en de plafondtoets 2018

Tabel 1 laat de ontwikkeling van het Uitgavenplafond zorg en de plafondtoets zien vanaf de stand ontwerpbegroting 2019.

Tabel 1 Ontwikkeling van het Uitgavenplafond zorg en de plafondtoets 2018 (bedragen x € 1 miljoen)¹

		2018
1	Uitgavenplafond zorg stand ontwerpbegroting 2019	72.555
2	Overboekingen tussen Uitgavenplafonds	- 13
3	Uitgavenplafond zorg stand 2^e suppletoire begroting 2018	72.542
4	Netto-zorguitgaven stand ontwerpbegroting 2019	71.731
5	Bijstelling netto-zorguitgaven	- 721
6	Netto-zorguitgaven stand 2^e suppletoire begroting 2018	71.010
7	Onderschrijding Uitgavenplafond zorg (=6-3)	- 1.532

¹ Als gevolg van afronding kan de som der delen afwijken van het totaal.

Bron: VWS, gegevens Zorginstituut over (voorlopige) financieringslasten Zvw en Wlz en NZa-gegevens over de productieafspraken en (voorlopige) realisatiegegevens

Het Uitgavenplafond zorg is ten opzichte van de stand ontwerpbegroting 2019 met € 13 miljoen neerwaarts bijgesteld als gevolg van overboekingen van het Uitgavenplafond zorg naar het Uitgavenplafond Rijksbegroting. Het betreft hier voornamelijk de bijdrage aan het pensioenfonds Caribisch Nederland van € 7,2 miljoen en de extra opdrachtgeversbijdrage aan het CIBG van € 5,1 miljoen.

Daarnaast zijn de netto-zorguitgaven met € 721 miljoen neerwaarts bijgesteld. In paragraaf 3 is de ontwikkeling van de zorguitgaven opgenomen en toegelicht.

De verwachte onderschrijding van het Uitgavenplafond zorg is nu circa € 1,5 miljard. Dit bedrag kan nog wijzigen op grond van nieuwe cijfers over 2018 van het Zorginstituut en de NZa over de zorguitgaven. Hierover wordt in het jaarverslag 2018 nader gerapporteerd.

Tabel 2 geeft een overzicht van de onderschrijdingen van het Uitgavenplafond zorg in 2018 vanaf de stand Startnota. Sinds de ontwerpbegroting 2019 is de onderschrijding van het Uitgavenplafond zorg met € 708 miljoen toegenomen, voornamelijk als gevolg van de neerwaartse bijstelling van de netto-zorguitgaven.

Tabel 2 Ontwikkeling over-/onderschrijding Uitgavenplafond zorg 2018 (bedragen x € 1 miljoen)

	2018
Stand over-/onderschrijding bij Startnota	0
<i>Mutatie 1° suppletoire begroting 2018</i>	- 460
Stand onderschrijding bij 1° suppletoire begroting 2018	- 460
<i>Mutatie ontwerpbegroting 2019</i>	- 364
Stand onderschrijding bij ontwerpbegroting 2019	- 824
<i>Mutatie 2° suppletoire begroting 2018</i>	- 708
Stand onderschrijding bij 2° suppletoire begroting 2018	- 1.532

Bron: VWS, gegevens Zorginstituut Nederland over (voorlopige) financieringslasten Zvw en Wlz en NZa-gegevens over de productieafspraken en voorlopige realisatiegegevens.

3. Verticale ontwikkeling van de zorguitgaven en -ontvangsten 2018

Tabel 3 laat vanaf de stand ontwerpbegroting 2019 de verticale ontwikkeling van de zorguitgaven en -ontvangsten zien. Omdat een groot deel van de mutaties ten opzichte van de ontwerpbegroting 2018 al in de 1° suppletoire begroting 2018 en in de ontwerpbegroting 2019 is toegelicht, worden hier slechts de mutaties ten opzichte van de ontwerpbegroting 2019 weergegeven.

Tabel 3 Verticale ontwikkeling van de totale zorguitgaven en -ontvangsten 2018 (bedragen x € 1 miljoen)

	2018
Bruto zorguitgaven ontwerpbegroting 2019	76.777
<i>Mutaties 2° suppletoire begroting 2018</i>	
Autonoom	- 720
Actualisering Zvw-uitgaven	- 600
Actualisering Wlz-uitgaven	- 120
Beleidsmatig	12
Overig	12
Technisch	- 13
Overboekingen tussen Uitgavenplafonds	- 13
<i>Totaal mutaties</i>	- 721
Bruto zorguitgaven 2° suppletoire begroting 2018	76.056
Ontvangsten ontwerpbegroting 2019	5.046
<i>Mutaties 2° suppletoire begroting 2018</i>	0
Ontvangsten 2° suppletoire begroting 2018	5.046
Netto zorguitgaven 2° suppletoire begroting 2018	71.010

Toelichting nieuwe mutaties

Uitgaven

Autonoom

Actualisering Zvw-uitgaven

Op basis van voorlopige gegevens over het eerste half jaar van 2018 van het Zorginstituut zijn de ramingen van de Zvw-uitgaven 2018 geactualiseerd. Binnen de Zvw tekent zich een onderschrijding af van circa € 600 miljoen. De belangrijkste sectoren daarbinnen betreffen de eerstelijnszorg, wijkverpleging, ggz en genees- en hulpmiddelen. Deze geraamde onderschrijding kan nog wijzigen op grond van de realisatiecijfers over geheel 2018. Daarover wordt in het jaarverslag 2018 nader gerapporteerd.

Actualisering Wlz-uitgaven

Op basis van het «augustus-advies benutting budgettair kader Wlz 2018» van de Nederlandse Zorgautoriteit zijn de ramingen van de Wlz-uitgaven 2018 geactualiseerd. Zoals reeds verwerkt in de definitieve kaderbrief Wlz 2019 gaat het om een neerwaartse bijstelling van € 120 miljoen als gevolg van de vrijval van de resterende herverdelingsmiddelen Wlz-kader (- € 130 miljoen) en de verhoging van het hulpmiddelenbudget (+ € 10 miljoen). Deze geraamde onderschrijding kan nog wijzigen op grond van de realisatiecijfers over geheel 2018. Daarover wordt in het jaarverslag 2018 nader gerapporteerd.

Beleidsmatig

Overige

Dit betreft diverse kleine mutaties op de begrotingsgefinancierde zorguitgaven welke op de begrotingsartikelen zijn toegelicht. Het gaat onder andere om de uitgaven Caribisch Nederland (artikel 4) en de schadevergoeding Erasmus MC (artikel 2).

Technisch

Overboekingen tussen uitgavenplafonds

Dit betreft mutaties als gevolg van overboekingen van het Uitgavenplafond zorg naar het Uitgavenplafond Rijksbegroting, zoals beschreven in paragraaf 2.